

Vychádza nový spevník responzóriových žalmov na Cezročné obdobie

13. februára 2021 ✝ Krátke správy

Katedra hudby Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity (KU) v Ružomberku a univerzitné vydavateľstvo VERBUM vydali spevník responzóriových žalmov na všedné dni (férie) Cezročného obdobia (I. cyklus). Jeho zostavovateľmi sú prof. Rastislav Adamko a Jozef Horvát. Dielo je zavŕšením niekoľkoročného procesu editovania a komponovania žalmových spevov a ponúka obohatenie hudobnej stránky omšovej liturgie.

Spevník tvoria responzóriové žalmy na všetkých 34 týždňov I. Cezročného cyklu (pondelok – sobota). Ako v úvode k publikácii vysvetľuje prof. Adamko: *„Každý zo 150 žalmov má svoju jedinečnú atmosféru, ktorú by mala vystihnúť aj hudba. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli pre koncepciu, podľa ktorej každý žalmový text má vlastný nápev a objaví sa vždy len v spojení s daným žalmom. Využili sme pri tom už existujúce a v praxi dobre prijaté žalmové nápevy zo skoršie publikovaných častí Liturgického spevníka.“*

Mnohé žalmy však bolo potrebné skomponovať nanovo, k čomu okrem editorskej dvojice prispeli aj ďalší známi skladatelia a organisti (Stanislav Šurin, Matej Bartoš a iní). Kritériom pri komponovaní nových spevov bol predovšetkým ich liturgický zmysel: *„Pri responzóriových žalmoch ide o spev sólistu, ktorý by mal byť ozdobnejší, melodicky viac rozvinutý a náročnejší, aby tak mohol vytvoriť atmosféru a aj dostatočný časový priestor na meditáciu. Refrén žalmu (responzum, responzorium) je určený pre celé zhromaždenie, preto je melodicky jednoduchší a rytmicky prispôsobený pre spoločný spev.“*

Záujemcovia si spevník môžu objednať za cenu 15 eur (+ poštovné) na e-mailovej adrese jan.gera@ku.sk. V prípade kúpy priamo do kostola autori odporúčajú objednať spoločne dva kusy – jeden pre organistu, druhý pre žalmistu, informoval TK KBS prof. Rastislav Adamko, prodekan pre vedu a umenie Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku.

Responzóriový žalm, ktorý sa volá aj graduál, je integrálnou súčasťou liturgie slova a má veľký liturgický a pastoračný význam. Preto treba veriacich stále poučať o tom, ako majú prijímať Božie slovo, nachádzajúce sa v žalmoch, a premeniť žalmy na modlitbu Cirkvi. To sa uľahčí tým, že sa bude v kňazoch ešte starostlivejšie formovať hlbšie chápanie žalmov podľa toho zmyslu, v akom sa používajú v posvätnnej liturgii, a že sa veriacim sprístupnia primeranou katechézou.

Responzóriový žalm sa spravidla spieva, a to dvojitém spôsobom – responzóriovo alebo súvisle (tzv. *modus directus*). Pri responzóriovom spôsobe, prednáša spevák žalmu jednotlivé verše a celé zhromaždenie sa na speve zúčastňuje odpoveďou. Ak sa použije druhý spôsob, spieva sa žalm bez odpovede, ktorý spieva buď sám spevák žalmu, pričom zhromaždenie iba počúva, alebo spievajú všetci spolu. „Pre spev responzóriového žalmu boli po koncile na Slovensku prijaté jednoduché žalmové melódie z liturgie hodín. To však treba

považovať za prechodné riešenie. Jednoduché žalmové nápevy sú síce pomerne простé a ľahko naučiteľné, čo na začiatku pomohlo k akceptácii žalmovej formy v medzispěvoch, avšak nespĺňajú požiadavku meditatívnej funkcie responzóriového žalmu.

BK

Zdroj: KBS, organ.zusno

URL adresa článku: [https://christianitas.sk/vychadza-novy-spevnik-responzorialnych-zalmov-na-cezrocne-obdobie/](https://christianitas.sk/vychadza-novy-spevnik-responzorialnych-zalмов-na-cezrocne-obdobie/)